

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Den formueretlige lovgivnings regler om morarente, d. v. s. den rente, som skal betales, når en pengeforpligtelse ikke betales i rette tid, har i de senere år været udsat for kritik. Kritikken har rettet sig mod morarentesatserne, der ligger betydeligt under det renteniveau, som har været gældende i de senere år. På denne baggrund rettede en række erhvervsorganisationer i 1967 henvendelse til justitsministeriet med anmodning om, at lovgivningens regler om morarenter, særlig reglerne i gældsbrevsloven, veksel- og checklovene og købeloven ændredes, således at morarenten fastsattes til Danmarks Nationalbanks diskonto med et tillæg på 2 pct. p.a. Denne henvendelse er senere fulgt op af advokatrådet, der overfor justitsministeriet bl. a. har fremhævet, at det jævnlig giver anledning til beføjet kritik, at en debitor under det gældende renteniveau kan opnå en væsentlig besparelse ved at forhale sine betalinger, hvilket også ud fra procesøkonomiske hensyn er uheldigt. Ifølge advokatrådet må det antages, at en del sager om betalingsmellemværender indbringes for domstolene og en del afsagte domme ankes alene for at opnå en billig kredit.

Justitsministeriet anmodede efter den ovennævnte henvendelse fra erhvervsorganisationerne justitsministeriets købelovsagkyndige, professor, dr. jur. Anders Vinding Kruse og landsdommer Erik Bjerregaard om efter drøftelse med de sagkyndige fra de andre nordiske lande at udarbejde en redegørelse vedrørende spørgsmålet om ændring af bestemmelserne om morarente. Denne redegørelse er i 1972 blevet afgivet af de sagkyndige i betænkning nr. 652/1972 om morarenter. I Norge forventes en betænkning afgivet senest i begyndelsen af 1973, medens det endnu ikke med sikkerhed kan siges, hvornår en svensk betænkning vil kunne foreligge.

I betænkningen om morarenter har de købelovsagkyndige udarbejdet udkast til ændring af købelovens § 38 og gældsbrevslovens § 62. Udover forslag om ændrede morarentesatser indeholder udkastet en række andre ændringer, herunder i første række af tidspunkterne for morarentens påløb. Justitsministeriet har imidlertid ment på nuværende tidspunkt alene at burde stille forslag om en justering af morarentesatserne, medens man har fundet det rigtigst at sætte spørgsmålet om yderligere ændring af reglerne om morarente i bero på resul-

tatet af overvejelserne i Norge og Sverige. Baggrunden herfor er et ønske om at bevare størst mulig nordisk retsenhed på formuerettens område. Efter hvad der er oplyst overfor justitsministeriet om det norske og svenske udvalgs overvejelser, synes der at være mulighed for retsenhed om de væsentlige principper på dette område. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at morarentesatserne kan forventes at blive ensartede i de nordiske lande, idet rentens højde må være afhængig af renteniveauet i det enkelte land. De foreslåede ændringer af morarentesatserne, som må anses for påtrængende nødvendige, vil derfor kunne gennemføres nu, uden at hensynet til nordisk retsenhed tilsidesættes.

Efter lovforslaget søges morarentesatserne i købeloven, forsikringsaftaleloven og gældsbrevsloven tilnærmet den gældende markedsrente, således at det nuværende misforhold mellem disse rentesatser og det almindelige renteniveau udjævnes, og kreditorerne herved opnår en rimelig dækning for det rentetab, der påføres dem som følge af, at deres fordringer ikke betales til tiden. Herudover foreslås morarenten gjort variabel, idet rentesatsen foreslås sammensat af den til enhver tid fastsatte officielle diskonto og en fast procentsats på 2 pct. Morarenten vil herved blive reguleret i takt med diskontoen og således tilpasset den almindelige renteutvikling på grund af diskontoens sammenhæng med og indflydelse på markedsrenten. Med det faste procenttillæg til diskontoen har man søgt morarentesatsen fastlagt på et niveau svarende til den gældende udlånsrente, som må anses for den praktiske renteform, der er bedst egnet til at afspejle debitorernes rentefordel og kreditorernes rentetab som følge af betalingsforsinkelsen. Da udlånsrenten gennem længere tid iberegnet en gennemsnitlig provision har ligget ca. 1½–3½ pct. over Nationalbankens diskonto, har man valgt at fastsætte morarentesatsen til diskontoen med et tillæg af 2 pct. p.a. Lovforslaget bygger i det hele på de synspunkter om morarentens størrelse, der er anført af de købelovsagkyndige i betænkningen om morarenter. Der henvises herom til betænkningen s. 16-20.

Som bilag 1 til lovforslaget er optaget en oversigt over de vigtigste formueretlige regler om morarenter i dansk ret, der er udarbejdet af de købelovsagkyndige. I tilslutning hertil kan det oplyses, at handelsministeriet har henledt opmærksomheden på, at efter § 49 i den nye sølov, lov nr. 205 af 24. maj